

Sygn. akt I CSK 59/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie ze skargi E.C. o wznowienie postępowania
zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w T.
z dnia 10 kwietnia 2013 r., sygn. akt I C .../13, wydanym
w sprawie z powództwa A.I.
przeciwko E.C.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 6 września 2017 r.,
skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Okręgowego w T.
z dnia 31 marca 2016 r.,

- 1. oddala skargę kasacyjną,**
- 2. przyznaje adw. A. J. od Skarbu Państwa
(Sąd Okręgowy w T.) kwotę 5400 zł (pięć tysięcy
czterysta złotych), zwiększoną o należny podatek**

od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w T., na skutek skargi E.C. o wznowienie postępowania, postanowieniem z dnia 3 września 2014 r. wznowił postępowanie zakończone prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 10 kwietnia 2013 r., którym zasądzono od pozwanego E.C. na rzecz powoda A.I. kwotę 53 000 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu, po czym, po ponownym rozpoznaniu sprawy, wyrokiem z dnia 17 czerwca 2015 r. oddalił skargę i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3 600 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Ustalił, że powód zaoferował pozwanemu pomoc w spłaceniu zaległości w opłatach za mieszkanie przy ul. W. 20/56 w T. i w poniesieniu opłaty notarialnej za przekształcenie lokatorskiego prawa do tego mieszkania na własnościowe, a pozwany zobowiązał się do „przepisania” mieszkania na powoda, w zamian za co miał otrzymać od niego pieniądze. W dniu 19 września 2012 r. pozwany udzielił powodowi pełnomocnictwa do reprezentowania go w urzędach „...takich jak Urząd Miasta, Zakład Energetyczny, Spółdzielnia Mieszkaniowa, Urząd Notarialny (...)”.

W październiku 2012 r. powód pożyczył pozwanemu łącznie kwotę 53 000 zł. W dniu 10 października 2012 r. pozwany podpisał oświadczenie, że pożyczył od A.I. kwotę 48 000 zł i zobowiązał się ją oddać w ciągu 2 miesięcy, a w dniu 15 października 2012 r. – że opłaty z tytułu zaległości w Spółdzielni Mieszkaniowej w T. w kwocie 4 000 zł oraz opłaty notarialne w kwocie ok. 1 000 zł za przekształcenie mieszkania u Pani Notariusz H. C. opłacił ze swoich pieniędzy A. I. i te pieniądze plus pożyczone wcześniej tworzą dług jego wobec A.I.. Po spłaceniu zadłużenia i przekształceniu prawa lokatorskiego na własnościowe pozwany rozmyślił się, wobec czego do zawarcia stosownej umowy przenoszącej prawo do lokalu na rzecz powoda nie doszło. Pozwany zaproponował powodowi, że przekaze mu mieszkanie w formie testamentu, ale powód nie wyraził na to zgody.

W dniu 7 grudnia 2012 r. pozwany zawarł z M. U. notarialną umowę zamiany przysługującego każdemu z nich prawa do zajmowanego lokalu, na podstawie której nabył spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu przy ul. W. 8/2 w T..

W tej sytuacji powód w dniu 10 grudnia 2012 r. wezwał pozwanego do zwrotu długu w łącznej kwocie 53 000 zł z odsetkami w terminie 30 dni.

Umową notarialną z dnia 21 marca 2013 r. pozwany darował prawo do lokalu przy ul. W. 8/2 w T. swojej siostrze w zamian za zapewnienie mu dożywotnio prawa zamieszkiwania w tym lokalu.

W dniu 14 stycznia 2013 r. A. I. wytoczył przeciwko E.C. powództwo o zwrot pożyczki. W sprawie tej Sąd Rejonowy w T. wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2013 r. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 53 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16 grudnia 2012 r., umorzył postępowanie w części dotyczącej żądania ustawowych odsetek za okres od dnia 10 października 2012 r. do dnia 15 grudnia 2012 r. i przyznał powodowi od pozwanego kwotę 3 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrok, o którym mowa uprawomocnił się w dniu 3 maja 2013 r., natomiast pozwany zapoznał się z jego treścią w dniu 4 lutego 2014 r., podczas przeglądania akt w Sądzie Rejonowym w T., po czym w dniu 20 lutego 2014 r. wniósł skargę o wznowienie postępowania.

Wyrokiem z dnia 17 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy w T. uznał za bezskuteczną w stosunku do A.I. umowę darowizny własnościowego prawa do lokalu przy ul. W. 2/8, zawartą przez pozwanego w dniu 21 marca 2013 r. z H. D., a w dniu 24 stycznia 2014 r. udzielił powodowi w tej sprawie zabezpieczenia przez wpisanie w dziale III księdze wieczystej nr [...] ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu.

Sąd Rejonowy uznał zarzut pozbawienia pozwanego możliwości obrony swych praw podniesiony w skardze o wznowienie postępowania za uzasadniony z tej przyczyny, że pozwany nie został zawiadomiony o terminie rozprawy w dniu 10 kwietnia 2013 r. W związku z tym wznowił postępowanie zakończone powołanym wyrokiem, a po rozpoznaniu sprawy na nowo uznał, że powództwo A.I. zasługiwało na uwzględnienie i skargę pozwanego oddalił. Za prawdziwością twierdzeń powoda o zawarciu umowy pożyczki przemawiają, zdaniem Sądu Rejonowego, oświadczenia pozwanego złożone w dniach 10 i 15 października 2012 r. Twierdzenie pozwanego, że podpis na oświadczeniu z dnia

10 października 2012 r. został przez niego złożony *in blanco* na kartce, która miała służyć ewentualnemu spisaniu na niej umowy o dzieło, nie znalazło żadnego potwierdzenia w materiale dowodowym. Pozwany nie podtrzymał wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność czy podpis pod umową z dnia 10 października 2012 r. został złożony w tym samym czasie co pozostała treść umowy, czy mógł być złożony wcześniej. Nie wskazał też biegłego lub instytutu, który mógłby sporządzić taką opinię. Zeznania św. B. O. (konkubiny pozwanego) są natomiast niewiarygodne, a ponadto nie wynikają z bezpośredniej wiedzy tego świadka tylko z informacji uzyskanych od pozwanego.

Apelację pozwanego od tego wyroku Sąd Okręgowy w T. oddalił wyrokiem z dnia 31 marca 2016 r. Stwierdził, że w apelacji pozwany kwestionuje ocenę dowodów i poczynione w jej wyniku ustalenia faktyczne. Zarzuty pozwanego są jednak chybione, a dokonana przez Sąd pierwszej instancji ocena dowodów i poczynione ustalenia faktyczne – prawidłowe. Twierdzenia pozwanego o celu złożenia podpisu *in blanco* na pustej kartce są całkowicie niewiarygodne. Nie ulega wątpliwości, że strony poczyniły uzgodnienia co do spłaty zadłużenia i przekształcenia prawa do lokalu. Tego rodzaju ustalenia musiały mieć swój sens gospodarczy i być dla obu stron korzystne. Strony zgodnie je realizowały dopóty, dopóki pozwany się z nich nie wycofał, natomiast o rzeczywistych intencjach pozwanego świadczy wymownie przeniesienie prawa do lokalu na rzecz siostry, które było przedmiotem odrębnego postępowania.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Okręgowego pozwany, powołując się na obie podstawy z art. 398³ § 1 k.p.c., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu Rejonowego w T. z dnia 17 czerwca 2015 r., zniesienie postępowania w obu instancjach i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. W ramach pierwszej podstawy wskazał na naruszenie art. 74 § 2 i art. 720 § 1 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie. W ramach drugiej podstawy podniósł natomiast zarzut obrazy art. 378 § 1 w związku z art. 379 pkt 5 k.p.c. przez nieuwzględnienie, że w sprawie zachodzi nieważność postępowania i art. 378 § 1 w związku z art. 227 i art. 323 k.p.c. przez brak merytorycznego rozpoznania podniesionego w apelacji zarzutu nieprzeprowadzenia z urzędu

dowodu z opinii biegłego na okoliczność przydatności dowodu z dokumentu w postaci oświadczenia z dnia 10 października 2012 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności wymaga rozważenia zarzut naruszenia art. 378 § 1 w związku z art. 379 pkt 5 k.p.c. przez „...pominięcie z urzędu, że w sprawie zachodzi nieważność postępowania (...)”, spowodowana pozbawieniem skarżącego możliwości obrony swych praw. Odnosząc się do tego zarzutu, trzeba przypomnieć, że kontrola kasacyjna dokonywana przez Sąd Najwyższy obejmuje stosowanie prawa przez sąd drugiej instancji. Z tej przyczyny Sąd Najwyższy – rozpoznając skargę kasacyjną – nie może w ramach bezpośredniej kontroli kasacyjnej badać kwestii ważności postępowania przed sądem pierwszej instancji. Badanie takie – mające jednak charakter pośredni – byłoby możliwe, gdyby skarżący w ramach podstawy kasacyjnej wskazanej w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. zarzucił sądowi drugiej instancji naruszenie art. 386 § 2 k.p.c. przez nieuwzględnienie nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji. W takim wypadku kontrola Sądu Najwyższego, sprowadzałaby się do oceny prawidłowości zastosowania przez sąd drugiej instancji art. 386 § 2 k.p.c., zgodnie z którym w razie stwierdzenia nieważności postępowania sąd drugiej instancji uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Koniecznym elementem kontroli kasacyjnej Sądu Najwyższego byłoby wówczas zbadanie, czy postępowanie przed sądem pierwszej instancji było dotknięte nieważnością (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998, nr 5, poz. 81, z dnia 11 stycznia 2006 r., III CK 328/05, Monitor Pr. 2006, nr 3, s. 115, z dnia 8 października 2009 r., II CSK 156/09, nie publ., z dnia 1 września 2010 r., II UK 101/10, nie publ., z dnia 26 kwietnia 2012 r., III CSK 300/11, OSNC 2012, nr 12, poz. 144, z dnia 13 września 2012 r., V CSK 384/11, nie publ. i z dnia 14 kwietnia 2016 r., II CSK 447/15, nie publ. oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2005 r., I CK 194/05, nie publ. i z dnia 16 listopada 2006 r., II CSK 177/06, nie publ.).

Ze względu na to, że w skardze kasacyjnej skarżący nie postawił zarzutu naruszenia art. 386 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy nie może objąć kontrolą kasacyjną kwestii braku pouczenia go przez Sąd pierwszej instancji o możliwości ubiegania się o pomoc prawną z urzędu i oceniać, czy doprowadziło to do pozbawienia skarżącego możliwości obrony swych praw w postępowaniu przed tym Sądem.

Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy – rozpoznając skargę kasacyjną – w granicach zaskarżenia bierze z urzędu pod rozagę nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji. Zachodzi więc potrzeba rozważenia, czy doszło do pozbawienia skarżącego możliwości obrony swych praw w postępowaniu przed Sądem Okręgowym. Skarżący upatruje pozbawienia możliwości obrony w zaniechaniu pouczenia go o możliwości ubiegania się o pomoc prawną z urzędu i ustanowienia dla niego przez sąd adwokata lub radcy prawnego. Twierdzi, że za koniecznością udzielenia mu takiej pomocy przemawiały: jego procesowa i życiowa niewydolność spowodowana alkoholizmem oraz skomplikowany charakter sprawy.

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, nieważność postępowania z powodu pozbawienia strony możliwości obrony swych praw zachodzi w sytuacji, w której strona na skutek naruszenia przepisów przez sąd lub przeciwnika w sporze nie mogła brać udziału w postępowaniu lub jego istotnej części albo podejmować czynności procesowych zmierzających do ochrony swojej sfery prawnej. Do stwierdzenia nieważności postępowania nie wystarcza przy tym samo ustalenie, że doszło do naruszenia przepisów dotyczących udziału strony w postępowaniu, konieczne jest jeszcze wykazanie, że strona nie miała możliwości usunięcia skutków tych uchybień na rozprawie przed wydaniem wyroku w danej instancji. Odmowa ustanowienia dla strony pełnomocnika z urzędu *per se* nie usprawiedliwia zarzutu nieważności postępowania wskutek pozbawienia strony możliwości obrony swych praw. Sytuacja taka może zachodzić tylko wtedy, gdy strona z powodu nieporadności nie była w stanie wykorzystać prawnych możliwości prowadzenia sprawy skomplikowanej pod względem faktycznym lub prawnym. Nawet sama choroba psychiczna strony nie powoduje konieczności ustanowienia adwokata lub radcy prawnego z urzędu (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 1974 r., II CR 155/74, OSPiKA 1975, nr 3, poz. 66, z dnia 13 marca

1998 r., I CKN 561/97, nie publ., z dnia 2 marca 2005 r., III CK 533/04, nie publ., z dnia 25 maja 2005 r., I CK 733/04, nie publ., z dnia 8 grudnia 2009 r., UK 195/09, OSNP 2011, nr 13 - 14, poz. 190, z dnia 12 czerwca 2015 r., II CSK 414/14, nie publ., z dnia 15 października 2015 r., II CSK 690/14, nie publ., z dnia 25 listopada 2015 r., II CSK 617/14, nie publ., z dnia 27 stycznia 2016 r., III UK 66/15, nie publ., z dnia 6 kwietnia 2016 r., II UK 159/15, nie publ., z dnia 14 kwietnia 2016 r., III UK 102/15, nie publ., z dnia 20 kwietnia 2016 r., V CSK 526/15, nie publ., z dnia 30 listopada 2016 r., III SK 67/15, nie publ. i z dnia 1 marca 2017 r., IV CSK 350/16, nie publ. oraz postanowienia Sądu Najwyższego z 18 października 2011 r., III UZ 24/11, nie publ., z dnia 5 kwietnia 2013 r., III CSK 222/12, nie publ., dnia 23 kwietnia 2015 r., V CSK 573/14, nie publ., z dnia 20 listopada 2015 r., I CSK 888/14, nie publ., z dnia 20 maja 2016 r., II CZ 29/16, nie publ., z dnia 26 października 2016 r., III SK 75/15, nie publ. i z dnia 24 listopada 2016 r., III CSK 27/16, nie publ.).

Zgodnie z art. 117 § 5 k.p.c., konieczną przesłanką ustanowienia adwokata lub radcy prawnego przez sąd jest potrzeba jego udziału w sprawie. Potrzeba taka zachodzi, jeżeli strona jest nieporadna, ma trudności z podejmowaniem czynności procesowych albo jeżeli sprawa jest skomplikowana pod względem faktycznym lub prawnym. Niniejsza sprawa – wbrew odmiennej ocenie skarżącego – nie należy do kategorii spraw skomplikowanych, nie obejmuje bowiem trudnych do rozwikłania zagadnień prawnych ani nie wymaga złożonych ustaleń faktycznych. W takiej sytuacji uzasadniona potrzeba udzielenia pouczenia, o którym mowa w art. 5 i art. 212 § 2 k.p.c., a następnie ustanowienia pełnomocnika z urzędu, mogłaby być podyktowana jedynie dostrzeżonym przez sąd brakiem aktywności strony, świadczącym o jej niepełnosprawności bądź nieporadności. Skarżący powołał się na nieporadność życiową spowodowaną alkoholizmem, lecz w toku całego postępowania w sprawie nie przedstawił na tę okoliczność żadnego dowodu. W tej sytuacji jego twierdzenia o nieporadności trzeba uznać za podniesione jedynie na użytek skargi kasacyjnej, pisma składane w toku sprawy nie są bowiem dostrzegalnym przejawem takiego stanu. Konkludując trzeba stwierdzić, że brak podstaw do przyjęcia nieważności postępowania wywołanej pozbawieniem

skarżącego możliwości obrony swych praw w postępowaniu przed Sądem Okręgowym.

Przystępując do rozważenia zarzutu naruszenia art. 378 § 1 w związku z art. 227 i art. 232 k.p.c. przez nierozpoznanie podniesionego w apelacji zarzutu nieprzeprowadzenia z urzędu dowodu z opinii biegłego, trzeba przypomnieć, że skarżący, który powołuje się na podstawę określoną w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., powinien – poza wskazaniem na naruszenie konkretnych przepisów i wyjaśnieniem, na czym naruszenie każdego z nich polegało – wykazać, iż następstwa stwierdzonych wadliwości postępowania były tego rodzaju, że kształtowały lub co najmniej współkształtowały treść kwestionowanego orzeczenia. W przeciwnym razie skarga kasacyjna oparta na podstawie kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. jest nieskuteczna (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 1996 r., III CKN 14/96, OSP 1997, nr 3, poz. 65 i z dnia 20 grudnia 1996 r., III CKN 21/96, OSNC 1997, nr 4, poz. 45 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 1997 r., II CKN 21/96, OSNC 1997, nr 5, poz. 61, z dnia 10 lutego 1997 r., I CKN 57/96, OSNC 1997, nr 6 - 7, poz. 82 i z dnia 11 marca 1997 r., III CKN 13/97, OSNC 1997, nr 8, poz. 114).

Skarżący ma rację podnosząc, że Sąd Okręgowy nie odniósł się do postawionego w apelacji zarzutu nieprzeprowadzenia przez Sąd pierwszej instancji z urzędu dowodu z opinii biegłego na okoliczność wartości dowodowej oświadczenia z dnia 10 października 2012 r. (k. 3), nie wykazał jednak, by dostrzeżone uchybienie Sądu Okręgowego mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Z art. 232 k.p.c. wynika, że obowiązek wskazania dowodów obciąża przede wszystkim strony, dopuszczenie dowodu z urzędu jest natomiast uprawnieniem sądu. Z uprawnienia tego sąd powinien korzystać tylko w takich sytuacjach procesowych, w których nie może w inny sposób przeciwstawić się niebezpieczeństwu wadliwego rozstrzygnięcia sprawy, w tym zapobiec pozbawieniu stron ochrony prawnej w zakresie roszczeń oczywiście co do zasady uzasadnionych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2014 r., IV CA 1/14, OSNC 2015, nr 12, poz. 149 oraz orzeczenia powołane w uzasadnieniu tego wyroku).

Skarżący postawił Sądowi Okręgowemu zarzutu naruszenia art. 378 § 1 w związku z art. 278 i art. 232 k.p.c., lecz nie przytoczył żadnych argumentów pozwalających na przyjęcie, że następstwa zarzucanego uchybienia kształtowały lub co najmniej współkształtowały treść zaskarżonego wyroku. W tej sytuacji podniesiony zarzut nie może odnieść zamierzonego skutku.

Ze względu na to, że powołana przez skarżącego podstawa kasacyjna z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. okazała się nieuzasadniona, zarzut naruszenia prawa materialnego podlega ocenie na podstawie stanu faktycznego stanowiącego podstawę wydania zaskarżonego wyroku. Przed przystąpieniem do rozważenia zarzutu obraży art. 74 § 2 k.c. trzeba przypomnieć, że w sprawie doszło do wznowienia postępowania na skutek stwierdzenia nieważności wynikającej z pozbawienia skarżącego możliwości działania, w związku z czym po wydaniu w dniu 3 września 2013 r. postanowienia o wznowieniu postępowania sprawa została rozpoznana na nowo. Sąd pierwszej instancji powtórzył czynności dokonane w pierwotnym postępowaniu i między innymi przeprowadził dowody z zeznań świadków (k. 88, k. 94 i k. 95).

Stawiając zarzut naruszenia art. 74 § 2 k.c. przez dopuszczenie dowodu z zeznań świadków i uwzględnienie tych dowodów przy ustalaniu podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku, skarżący przyznaje, że w świetle art. 74 § 2 k.c. (w brzmieniu sprzed nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2015 r., poz. 1311) w razie niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron był dopuszczalny m.in. wtedy, gdy obie strony wyraziły na to zgodę lub gdy fakt dokonania czynności prawnej był uprawdopodobniony za pomocą pisma. Kwestionuje jedynie znaczenie dowodu w postaci oświadczenia z dnia 10 października 2012 r., a tym samym uprawdopodobnienie dokonania czynności za pomocą pisma. Pomija przy tym okoliczność, że oświadczenie to zostało poddane ocenie Sądów obu instancji, które uznały twierdzenia skarżącego o złożeniu podpisu *in blanco* za niewiarygodne oraz że identyczny walor miało niekwestionowane przez niego oświadczenie z dnia 15 października 2012 r. (k. 4).

Wywody przytoczone w uzasadnieniu zarzutu naruszenia art. 74 § 2 k.c. zmierzają w istocie do zakwestionowania prawidłowości ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku i są próbą obejścia zakazu podnoszenia w skardze kasacyjnej zarzutów dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.). Skarżący popada przy tym w wewnętrzną sprzeczność, wywodząc obowiązek zachowania formy pisemnej z przepisów kodeksu cywilnego o pożyczce i równocześnie kwestionując taką kwalifikację umowy zawartej przez strony.

Skarżący ma rację podnosząc, że umowa, w której – jak wynika z ustaleń przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku – powód zobowiązał się do udzielenia mu pomocy w spłaceniu zaległości w opłatach za mieszkanie oraz w poniesieniu opłaty notarialnej za przekształcenie lokatorskiego prawa do tego mieszkania na własnościowe, a skarżący do „przepisania” mieszkania na powoda, w zamian za co miał otrzymać od niego pieniądze, nie może być uznana za umowę pożyczki w rozumieniu art. 720 k.c. Istotą bowiem zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki jest przeniesienie przez pożyczkodawcę jej przedmiotu na własność pożyczkobiorcy. Dotyczy to także zwrotu pożyczki, z tym że przedmiotem powrotnego przeniesienia własności nie muszą być te same pieniądze lub te same rzeczy zamienne; chodzi o tę samą ilość i jakość. Błędna subsumcja nie stoi jednak na przeszkodzie stwierdzeniu, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu. Skoro powód przekazał skarżącemu środki pieniężne, a do „przepisania” na niego mieszkania nie doszło, skarżący powinien zwrócić otrzymane świadczenie.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił skargę kasacyjną i na podstawie § 8 pkt 6 w związku z § 16 ust. 4 pkt 2 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2015 r., poz. 1801) oraz w związku z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r., poz. 1714) przyznał adw. A. J. od Skarbu Państwa kwotę 5 400 zł z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu w postępowaniu kasacyjnym.

kc

aj